

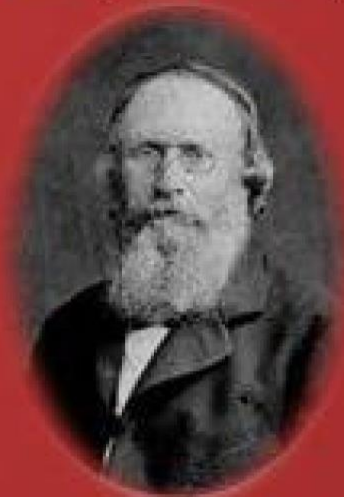
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Навчально-науковий інститут права

Кафедра теорії та історії права та держави

Асоціація українських правників

Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ПЕРСОНАЛЯХ
ЙОГО ВИКЛАДАЧІВ ТА ВЧЕНИХ**

Збірник матеріалів

щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції

*«Творча спадщина професора Олександра Кістяківського (1833-
1885): історико-теоретичні та сучасні проблеми розвитку
юридичної науки»*

м. Київ, 22 листопада 2024 року

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Навчально-науковий інститут права

Кафедра теорії та історії права та держави

Асоціація українських правників

Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА В ПЕРСОНАЛЯХ ЙОГО ВИКЛАДАЧІВ
ТА ВЧЕНИХ**

Збірник матеріалів

*щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої творчій спадщині професора Олександра
Кістяківського (1833-1885): історико-теоретичним та
сучасним проблемам розвитку юридичної науки»*

Київ

2024

Анна Кравцова. «Вплив О. Кістяківського на становлення та розвиток судочинства» · · ·	89
Владислав Луганський. «Дослідження О. Кістяківського та їхній вплив на розвиток адвокатури» · · · · ·	93
Максим Панця. «О. Кістяківський про ознаки злочину» · · · · ·	98
Андрій Саміленко. «Внесок О. Кістяківського у розроблення теоретичних питань карного права» · · · · ·	102
Олександра Шпитальна. «Внесок О. Кістяківського у дослідження українського звичаєвого права» · · · · ·	107
Аріна Алпєєва. «Литовські статuti та їх застосування в Україні» · · · · ·	111
Ігор Банний. «Конституційно-правові засади припинення діяльності і заборони політичних партій в Україні» · · · · ·	116
Єва Гнатишена. «Внесок Олександра Федоровича Кістяківського в удосконалення принципів карного права» · · · · ·	119
Тетяна Доброскок. «Дослідження М. Ф. Владимирським-Будановим та Ф. І. Леонтовичем звичаєвого права» · · · · ·	124
Олег Зубко. «Вивчення українськими істориками права історії магдебурзького права і його запровадження в Києві» · · · · ·	128
Юлія Козлова. «Науковий внесок О. Ф. Кістяківського в дослідження історико-правової пам'ятки «Права, за якими судиться малоросійський народ» 1743 р.» · · · · ·	132
Олександр Кравченко. «Ідеї правової держави у творчій спадщині Богдана Кістяківського та їх відображення в Конституції України 1996 року» · · · · ·	137
Дмитро Кучер. «Вплив «Зеркала саксонів» або права сакського і магдебурзького на розвиток суспільних відносин у середньовічній Україні» · · · · ·	143
Олександра Лещенко. «Зміни в судоустрої та судочинстві у Великому князівстві Литовському після судово-адміністративної реформи 1564-1566 рр.» · · · · ·	148
Софія Литвиненко. «Литовський статут у трьох редакціях – пам'ятка українського права: за результатами дослідження Ростислава Лаценка» · · · · ·	153
Вероніка Шевчик. «Історико-правова спадщина Володимира Антоновича: дослідження козацтва та звичаєвого права» · · · · ·	157
Анна Березовська. «Суверенітет в епоху глобалізації: трансформація традиційних уявлень» · · · · ·	161
Руслан Вишневський. «Візія Михайла Грушевського на формування Руської держави (України-Руси)» · · · · ·	166
Нікіта Дзюба. «Захист прав і свобод людини в Зводі «Права, за якими судиться малоросійський народ» (1743 р.)» · · · · ·	172

Ігор Банний,

аспірант Київського університету права НАН України

Науковий керівник: доктор наук з державного управління,

професор Ольга Червякова

Конституційно-правові засади припинення діяльності і заборони політичних партій в Україні

Здійснення громадянами закріпленого в таких міжнародно-правових документах, як Загальна декларація прав людини (ст. 20) [1], Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (ст. 11) [2], ратифікована Верховною Радою України 17 липня 1997 року [3], та гарантованого Конституцією України (ст. 36) права на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей [4] породжує суспільні відносини, значна частина яких потребує заснованого на конституційних засадах утворення і діяльності політичних партій та громадських організацій законодавчого регулювання.

Враховання конституційно заборонених цілей діяльності об'єднань громадян з ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підризу її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганди війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняються (частина перша статті 37); політичні партії та громадські організації не можуть мати воєнізованих формувань (частина друга статті 37) [4] як окремих підстав заборони політичних партій та громадських організацій, задля передбачення в Законі України «Про політичні партії в Україні» випадків припинення діяльності політичних партій, зокрема в разі заборони діяльності тієї чи іншої політичної партії в порядку, встановленому цим та іншими законами України цілком і повністю підпорядковується відповідним конституційно захищеним цінностям.

Конституційні засади утворення і діяльності політичних партій та громадських організацій слугують фундаментом встановлення відповідальності за порушення політичною партією законодавства про заборону «пропаганди комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їх символіки» [5]. В рішенні Конституційного Суду України наголошується, що політична партія, в установчих, програмних та інших офіційних документах якої міститься заперечення засад конституційного ладу України, права Українського народу на власну незалежну державу, заклики до ліквідації української незалежної держави, порушення її територіальної цілісності або ж до іншої мети, що не відповідає демократичній сутності змісту Конституції України, не може бути легітимною, а для її легалізації в Україні немає юридичного підґрунтя [6].

З огляду на події, пов'язані із війною росії проти України, в нашій державі знаходить застосування практика використання заборон і обмежень усіх

проросійських партій не інакше, як задля дотримання загальнодемократичних принципів, відстоювання принципів свободи і людської гідності.

Водночас кожен випадок заборони політичної партії чи громадського об'єднання належить співвідносити не тільки із заснованими на застосуванні демократичних стандартів правовими підставами їхньої заборони, але й розширеним контекстом, який вбачається в історичних передумовах, політичним традиціях, національній правовій доктрині.

Отже, конституційні засади утворення і діяльності політичних партій та громадських організацій слугують підґрунтям подальшого розвитку і функціонування демократії в українському суспільстві і державі, на якому громадяни України реалізують та захищають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації, а також встановлення підстав припинення діяльності та заборони політичних партій, зокрема в умовах воєнного стану.

Література:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. *Офіційний вісник України*. 2008. №93. Ст. 3103 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року зі змінами та доповненнями, внесеними згідно з протоколами № 11 і № 14 до Конвенції. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 року № 475797-ВР (в редакції від 13 березня 2006 року). *Офіційний вісник України*. 1997. № 29. С. 11. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр>

4. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 245к/96ВР із змінами, внесеними згідно Закону України № 1401-VIII від 2 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки: Закон України від 9 квітня 2015 року № 317-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19#Text>.
6. Рішення Великої палати Конституційного Суду України від 16 липня 2019 року №3–р/2019.
URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/9_p_2019.pdf

Єва Гнатишена,

студентка 1-го курсу денної форми навчання (бакалаврат)

Навчально-наукового інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Петро Захарченко

Внесок Олександра Федоровича Кістяківського в удосконалення принципів кримінального права

У сучасних умовах активного процесу розбудови правової української держави має місце значне зростання ролі правової науки, у тому числі кримінальноправової. Вирішення актуальних проблем, пов'язаних із реформуванням і вдосконаленням сучасного кримінального права, у великій мірі залежить від дослідження та засвоєння історичного досвіду вітчизняної